

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2012-2013

Anàlisi musical

Sèrie 4

Qualificació			
Exercici 1		1	
		2	
		3	
		4	
		5	
		6	
		7	
		8	
		9	
		10	
Exercici 2	A	1	
		2	
		3	
		4	
		5	
	B	1	
		2	
Exercici 3		1	
		2	
		3	
Qualificació final			

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Aquesta prova consta de tres exercicis i s'iniciarà amb les audicions en què es basen l'exercici 1 i l'exercici 2.

Exercici 1

[4 punts. Cada qüestió val 0,4 punts. No hi haurà descomptes de penalització en cap cas.]

Escolteu amb atenció els deu fragments de música que sentireu a continuació i trieu la resposta correcta entre les quatre que us proposem per a cada fragment. Cadascun es repetirà una vegada, després d'un petit interval entremig, abans de passar al següent.

1.
 - a) *Crescendo*.
 - b) *Crescendo i accelerando*.
 - c) *Crescendo i ritardando*.
 - d) *Diminuendo*.
2.
 - a) ABAA.
 - b) AABA.
 - c) AABC.
 - d) ABAC.
3.
 - a) Monodia seguida de polifonia.
 - b) Polifonia seguida de monodia.
 - c) Homofonia seguida de monodia.
 - d) Homofonia seguida de polifonia.
4.
 - a) Mode major seguit de mode menor.
 - b) Mode menor seguit de mode major.
 - c) Mode menor seguit de mode major i torna a mode menor.
 - d) Mode major seguit de mode menor i torna a mode major.
5.
 - a) Recitatiu de tenor.
 - b) Recitatiu de baix.
 - c) Ària de tenor.
 - d) Ària de baix.
6.
 - a) *Rock and roll*.
 - b) *Jazz català*.
 - c) *Ska fusion*.
 - d) *Soul*.
7.
 - a) Renaixement.
 - b) Segle xx.
 - c) Romanticisme.
 - d) Barroc.
8.
 - a) *Discantus*.
 - b) *Organum* ornamentat.
 - c) Cant monòdic.
 - d) Cant melismàtic.

9. *a)* Cànon.
b) Contrapunt.
c) Baix continu.
d) Melodia acompanyada.

10. *a)* IV-I-VI-IV-V.
b) I-V-VI-IV-V.
c) V-I-IV-VI-V.
d) I-V-VI-V-V.

Exercici 2

[4 punts]

Escolteu atentament el fragment d'una peça musical que figura en la llista d'obres que heu de conèixer. Aquest fragment, després d'una pausa, es tornarà a sentir.

A) Anàlisi formal i estructural

[3 punts. Cada qüestió val 0,6 punts. Per cada error es descomptaran 0,1 punts. Per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

En relació amb la peça que sentireu, trieu la resposta correcta a cada qüestió.

1. El compàs
 - a) es manté sempre ternari, si bé en la segona part el *tempo* és més ràpid que en la primera.
 - b) es manté sempre quaternari, si bé en la segona part el *tempo* és més ràpid que en la primera.
 - c) és ternari en la primera part i binari en la segona, si bé els *tempi* en totes dues parts són els mateixos.
 - d) és quaternari en la primera part i binari en la segona, i a més el *tempo* de la segona part és més ràpid.
2. En la primera part d'aquesta peça sentim una melodia tradicional que, a continuació,
 - a) es repeteix tota sencera una vegada, amb canvis lleugers.
 - b) es repeteix tota sencera dues vegades, amb canvis lleugers.
 - c) es repeteix una vegada, però no tota sencera.
 - d) no es repeteix.
3.
 - a) Les dues parts sonen en tonalitat major.
 - b) Les dues parts sonen en tonalitat menor.
 - c) La primera part sona en tonalitat major, mentre que la segona sona en tonalitat menor.
 - d) La primera sona en tonalitat menor, mentre que la segona sona en tonalitat major.
4.
 - a) La melodia de la primera part té un començament tètic, mentre que la melodia de la segona part té un començament anacrúsic.
 - b) La melodia de la primera part té un començament anacrúsic, mentre que la melodia de la segona part té un començament tètic.
 - c) Les melodies de les dues parts tenen un començament tètic.
 - d) Les melodies de les dues parts tenen un començament anacrúsic.
5. Aquesta peça està inspirada en dues cançons tradicionals catalanes que són, per aquest ordre,
 - a) *La presó de Lleida* i *Margarideta*.
 - b) *La dama d'Aragó* i *L'hereu Riera*.
 - c) *El testament d'Amèlia* i *La filadora*.
 - d) *El comte Arnau* i *Els fadrins de Sant Boi*.

B) Anàlisi estilística i contextual

[1 punt]

Responen a les dues qüestions següents.

1. En aquesta peça, el compositor utilitza les melodies tradicionals
[0,5 punts]
 - a) com a material inicial que després serà transformat enterament en el transcurs de l'obra.
 - b) amb harmonitzacions personals que no n'alteren el perfil melòdic.
 - c) en qualitat de simples citacions musicals incompletes que li serveixen per a endinsar-se en la vaguetat harmònica del seu estil impressionista.
 - d) per a tractar-les amb l'ironia vers el nacionalisme propi de l'època.
2. Identifiqueu l'obra així com el seu autor. Redacteu un comentari (entre cent i cent cinquanta paraules) en el qual exposeu algun tret distintiu del moviment cultural a què pertany aquesta obra.
[0,5 punts]

Exercici 3

[2 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que us plantegem a continuació.

Madrid honra Montsalvatge

A Xavier Montsalvatge Pérez, fill del cèlebre compositor de Girona del naixement del qual es compleix el centenari, li produeix una singular satisfacció que l'exposició *Mig violí, una butaca i el piano*, inaugurada ahir a la tarda al Círculo de Bellas Artes, s'hagi instal·lat a Madrid. «El meu pare tenia bons amics a Madrid», va dir, i s'afanyà a aclarir que aquesta expressió a Catalunya no se sol pronunciar sense una ombra d'ironia. «Però no, en el cas del meu pare és així, tenia molt bons amics a Madrid, aquí sempre es va reconèixer la seva música i va rebre molts encàrrecs». Per a la mostra, que ja es va poder veure a Barcelona —i que viatjarà al Cervantes de Nova York—, impulsada per la Generalitat [...], l'Associació del Centenari Xavier Montsalvatge i la col·laboració d'Acción Cultural Española, actuen com a comissaris Jorge de Persia (crític musical de *La Vanguardia*) i Jesús Alvaria.

El primer d'ells va explicar l'origen del títol de la mostra: el «mig violí» al·ludeix al petit instrument amb què va començar els seus estudis aquest fill de banquers immersos en els cercles modernistes —«més atents al món cultural que al financer», segons va dir. La mostra incorpora moltes fotografies de la seva joventut i del cercle intel·lectual gironí en el qual es movia aleshores. «La butaca», en canvi, designa el seu seient favorit al Palau de la Música durant els molts anys al llarg dels quals va exercir la crítica musical —a *La Vanguardia* i a la revista *Destino*—, tasca que va desenvolupar amb una ponderació i un sentit de l'humor inusuals. Entre les frases de Montsalvatge que es reproduïxen a la mostra del Círculo hi ha un divertit pronunciament amb què contestava quan algun compositor o intèrpret, ferit per la seva ploma, es regirava desafiant-lo a fer-ho ell millor: «Que no pugui pondre un ou no significa que no sàpiga distingir una bona truita.»

D'aquest sentit de l'humor, en dóna compte l'exposició, amb mostres de la seva afició a la disfressa i la seva divertida teatralitat, fins i tot quan es tractava de retre homenatge a un mestre: a la fotografia de la seva visita a la casa de Maurice Ravel, pel qual sentia una admiració especial, apareix agenollat a la vorera, com un pelegrí davant l'altar major sagrat de la seva devoció.

La secció «el piano» és la que dóna fe de la seva tasca com a compositor des d'aquells primers sons antillans a les seves composicions marcades per l'impressionisme i després l'eclecticisme, sempre atent a les avantguardes musicals però al marge d'elles. Desdoblat, el Montsalvatge crític va dir del seu altre jo compositor: «En sap massa perquè l'obra estigui malament i no és prou bon músic perquè resulti veritablement bo.»

Adaptació feta a partir del text de

Pedro VALLÍN. *La Vanguardia* (14 setembre 2012)

1. L'exposició *Mig violí, una butaca i el piano*

[0,5 punts]

- a) ha tingut com a responsables Xavier Montsalvatge Pérez, Jorge de Persia i Jesús Alvaria; s'ha inaugurat a Madrid i és previst que es traslladarà a Nova York.
- b) ha tingut com a responsables Jorge de Persia i Jesús Alvaria; s'ha inaugurat primer a Barcelona, després a Madrid i és previst que es traslladarà a Nova York.
- c) ha tingut com a responsables Xavier Montsalvatge Pérez, Jorge de Persia i Jesús Alvaria; s'ha inaugurat primer a Barcelona, després a Madrid i és previst que es traslladarà a Nova York.
- d) ha tingut com a responsables la Generalitat de Catalunya, l'Associació per al Centenari Montsalvatge i Acció Cultural Espanyola; s'ha inaugurat a Madrid i és previst que es traslladarà a Nova York.

2. El títol d'aquesta exposició fa referència a tres activitats musicals conreades per Xavier Montsalvatge. Podríeu dir quines són i assenyalar aquella en què menys va destacar?
[0,5 punts]
3. Assenyaleu la frase de Xavier Montsalvatge, citada en aquest article, amb la qual va respondre en alguna ocasió a algun intèrpret o compositor. Expliqueu el significat mitjançant un comentari breu i concís.
[1 punt]

Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l’alumne/a

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2012-2013

Anàlisi musical

Sèrie 3

Qualificació			
Exercici 1		1	
		2	
		3	
		4	
		5	
		6	
		7	
		8	
		9	
		10	
Exercici 2	A	1	
		2	
		3	
		4	
		5	
	B	1	
		2	
Exercici 3		1	
		2	
		3	
Qualificació final			

Etiqueta identificadora de l'alumne/a

Etiqueta de qualificació

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Aquesta prova consta de tres exercicis i s'iniciarà amb les audicions en què es basen l'exercici 1 i l'exercici 2.

Exercici 1

[4 punts. Cada qüestió val 0,4 punts. No hi haurà descomptes de penalització en cap cas.]

Escolteu amb atenció els deu fragments de música que sentireu a continuació i trieu la resposta correcta entre les quatre que us proposem per a cada fragment. Cadascun es repetirà una vegada, després d'un petit interval entremig, abans de passar al següent.

1.
 - a) Rondó.
 - b) Tema amb variacions.
 - c) Sonata.
 - d) Minuet.

2.

- a)
- b)
- c)
- d)

3.
 - a) Coral protestant.
 - b) *Ars nova*.
 - c) Madrigal anglès.
 - d) Cànon.
4.
 - a) Estil rococó.
 - b) Estil clàssic.
 - c) Estil barroc.
 - d) Estil renaixentista.
5.
 - a) Fanfàrria.
 - b) *Suite*.
 - c) *Divertimento*.
 - d) Concert.
6.
 - a) Renaixement.
 - b) Barroc.
 - c) *Ars nova*.
 - d) Gregorià.

7. *a)* Música atonal.
b) Música tonal.
c) Música aleatòria.
d) Música minimalista.
8. *a)* I-IV-V-I-II-V-I-V.
b) I-IV-I-IV-VI-I-V-IV-I.
c) V-I-V-I-IV-V-I-I.
d) I-II-VI-V-I-IV-V-I.
9. *a)* Violí, acordió, vent, metall, baix.
b) Violí, piano, percussió, baix, guitarra.
c) Violí, percussió, bateria, baix.
d) Violí, acordió, percussió, bateria, baix.
10. *a)* *Reage*.
b) Rock.
c) *Funk*.
d) *Pop*.

Exercici 2

[4 punts]

Escolteu atentament el fragment d'una peça musical que figura en la llista d'obres que heu de conèixer. Aquest fragment, després d'una pausa, es tornarà a sentir.

A) Anàlisi formal i estructural

[3 punts. Cada qüestió val 0,6 punts. Per cada error es descomptaran 0,1 punts. Per les qüestions no contestades no hi haurà cap descompte.]

En relació amb la peça que sentireu, trieu la resposta correcta a cada qüestió.

1. En aquesta obra, el compàs
 - a) és sempre 3/4.
 - b) és inicialment 4/4, i després passa a ser 3/4.
 - c) és sempre 3/4, després d'un inici sense una pulsació precisa.
 - d) és sempre 4/4, malgrat una certa llibertat en el fraseig.
2. En els primers compassos introductoris d'aquesta obra, sentim
 - a) només els violins.
 - b) els violoncel·ls i els contrabaixos.
 - c) els instruments de vent-fusta i els violins.
 - d) només els instruments de vent.
3. El tema principal d'aquesta obra té un començament
 - a) anacrúsic, i és enunciat per la corda.
 - b) tètic, i és enunciat pels instruments de vent-fusta.
 - c) anacrúsic, i és enunciat pels instruments de vent-fusta.
 - d) tètic, i és enunciat per la corda.
4. Després del tema principal, sentim
 - a) un segon tema molt contrastat a càrrec dels fagots i els clarinets.
 - b) el mateix tema però interpretat pels violoncel·ls, mentre els violins executen simultàniament un contratema amb valors rítmics més breus.
 - c) un segon tema a càrrec dels violins, molt semblant al primer però amb valors rítmics més breus.
 - d) un segon tema amb ritme de vals tocat per tots els instruments de l'orquestra.
5. A quina de les quatre grans estructures següents respon la forma d'aquesta peça?
 - a) A-B-A-C-A.
 - b) A- A'-B.
 - c) A-B-A'.
 - d) A-B-B'.

B) Anàlisi estilística i contextual

[1 punt]

Responen a les dues qüestions següents.

1. Des del punt de vista de les qualitats humanes expressades per aquesta peça, destaquem [0,5 punts]
 - a) dues àrees expressives successives: la primera, caracteritzada per la manifestació d'una gran alegria; i la segona, caracteritzada per la més profunda desesperació.
 - b) dues àrees expressives successives: la primera, caracteritzada pel sofriment; i la segona, caracteritzada per l'alegria i l'afirmació desinhibides pròpies d'un final feliç.
 - c) tres àrees expressives successives: la primera, caracteritzada per la ràbia i la impotència; la segona, caracteritzada per la resignació; i la tercera, dominada per la diversió i per una extraversió juganera.
 - d) dues àrees expressives successives: la primera, caracteritzada per la incertesa i la malenconia; i la segona, més extensa, caracteritzada perquè la tristesa, sense desaparèixer del tot, s'ha revestit d'una contenció serena i noble.

2. A quin gènere correspon aquesta peça? En quina època penseu que va ser composta? Redacteu un comentari breu, (entre cent i cent cinquanta paraules) que amplii les dues respostes. [0,5 punts]

Exercici 3

[2 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions que us plantegem a continuació.

Capítol 7: L'art de la por

Per a qualsevol que acariciï la idea que existeix una bondat espiritual inherent en els artistes de gran talent, l'època de Stalin i Hitler significa una gran desil·lusió. Els compositors no solament van fracassar a l'hora d'alçar-se unànimement en contra del totalitarisme, sinó que molts d'ells van donar-li activament la benvinguda. En la batalla campal capitalista dels anys vint, s'havien enfrontat a la cultura de masses amb l'ajuda de les tecnologies, que van introduir una nova aristocràcia d'estrelles de cinema, de músics *pop* i de celebritats sense experiència. Després d'haver depès durant tant de temps de l'Església, les classes més acomodades i l'alta burgesia, els compositors, de cop i volta, es van veure submergits en l'«edat del *jazz*» sense suports clars. I alguns van començar a somniar amb un cavaller polític d'armadura resplendent que vingués aviat a socórrer-los.

Els dictadors van representar a la perfecció aquest paper. Stalin i Hitler estrafeien el paper dels antics monarques amants de l'art, i els brindaven el patronatge de l'Estat centralitzat. Però aquests homes eren d'una espècie diferent. Procedents dels marges socials, es creien perfectes encarnacions de la voluntat i del gust populars. I a la vegada es veien a si mateixos com a artistes intel·lectuals, membres d'una avantguarda artística. Experts a jugar amb les debilitats de la ment creadora, amb una mà oferien la seducció del poder i amb l'altra, la por de la destrucció, l'un rere l'altre, els artistes es posaven en fila.

Desembullar les relacions dels compositors amb el totalitarisme constitueix un exercici ben complicat. Durant molt de temps, els estudis sobre Xostakóvitx versaven sobre el tema de si va ser un compositor «oficial» que va produir propaganda per encàrrec o si va ser un dissident secret que xifrava missatges antiestalinistes en les seves partitures. De la mateixa manera, tothom s'ha preguntat si Prokófiev es va alinear a gratient amb l'estètica estalinista a fi de promoure la seva carrera o si va tornar a la Unió Soviètica en un estat d'ingenuïtat inconscient. S'han plantejat també qüestions semblants amb el comportament tèrbol i poc heroic de **Richard Strauss** durant el període nazi, però en tots els casos es tracta de preguntes equivocades. Les categories de blanc o negre no tenen cap sentit en el regne de les ombres d'una dictadura. Aquests compositors no van ser ni sants ni dimonis; van ser actors defectuosos damunt d'un escenari inclinat. En uns versos addicionals per a *La balada de Mack Navalla*, **Bertolt Brecht** va escriure: «Hi ha qui habita en la foscor, hi ha qui habita en la llum.» Però la majoria no habita enlloc, i Xostakóvitx va saber parlar en nom d'aquesta majoria.

Traducció feta a partir del text de

Alex Ross. *El ruido eterno: Escuchar al siglo xx a través de su música*. Barcelona: Seix Barral, 2010

1. Segons l'opinió de l'autor,

[0,5 punts]

- a) la nova cultura de masses significava un alliberament per als compositors i la possibilitat d'escapar finalment del domini de les classes poderoses.
- b) Stalin i Hitler representaven per als compositors els principals enemics contra els quals havien de combatre.
- c) l'Església, l'aristocràcia i l'alta burgesia continuaven sent per als compositors els únics mecenes de la música.
- d) els compositors se sentien insegurs davant els nous valors introduïts a causa de l'ascensió de la nova cultura de masses.

2. Què diferencia, segons l'autor, el tipus de mecenatge artístic dels nous dictadors respecte del mecenatge tradicional, exercit per les classes socials més poderoses?

[0,5 punts]

3. La tesi defensada per Bertold Brecht en la citació del darrer paràgraf és la mateixa que sosté l'autor del text que heu llegit, en relació amb el compromís polític dels compositors? Exposeu en un comentari breu i concís l'opinió d'Alex Ross sobre aquesta qüestió.

[1 punt]

Etiqueta del corrector/a

--	--

--	--

Etiqueta identificadora de l’alumne/a

